

Center for
Folkekirkens
Familiestøtte

MIDTVEJS- EVALUERING

FEBRUAR 2018

Folkekirkens
Familiestøtte

Støtter forældre i at skabe trivsel i hjemmet

Indhold

Forord ved bestyrelsesformand, provst Carsten Bøgh Pedersen.....	2
1. Indledning	4
1.1 FORMÅL, INDHOLD OG MÅLGRUPPE	4
1.2 BAGGRUND FOR IVÆRKSÆTTELSE OG INDHOLD	5
1.3 ORGANISATORISK OPBYGNING	6
1.4 DE FØRSTE TO ÅR	7
2. Indhold og fremgangsmåde for midtvejsevalueringen	8
3. Resultater fra dataindsamlingen.....	8
3.1 DATA OM KOORDINATORER, ANTAL SOGNE/PROVSTIER OG SEKRETARIATET	9
3.2 FORÆLDREVENNERNE	12
3.3 FORÆLDRENE	17
3.4 FØR- OG EFTERMÅLINGER VEDR. FAMILIERNE	23
3.5 RESULTATER FRA INTERVIEW MED INTERNE OG EKSTERNE INTERESSETER	26
3.5.1 Interview med interne interessenter	26
3.5.2 Interview med eksterne interessenter	28
3.6 CASES	29
4. Analyse	30
4.1 UDVIKLINGSPROJEKTETS FORMÅL.....	30
4.2 UDVIKLINGSPROJEKTET MÅL OG EFFEKT.....	33
5. Læringspunkter og konklusion	37
5.1 LÆRINGSPUNKTER	37
<i>Koordinator</i>	37
<i>Organisatoriske og strukturelle forhold</i>	38
<i>Lokal forankring</i>	38
<i>Udbredelse af kendskabet til Center for Folkekirkens Familiestøtte</i>	39
<i>Den kirkelige forankring – har den betydning for tilbuddets udbredelse?</i>	39
5.2 KONKLUSION	41

Forord

Henrik Stubkjær, biskop i Viborg Stift, skrev i 2005 i bogen 'Det dyrebare menneske. Diakonien grundlag og praksis', at "kirkens rolle i samfundet er i gang med en dramatisk ændring. De relationer, folk har til Kirken, er betydeligt svækket... Kirken kan ikke møde disse udfordringer ved at lade som ingenting er hændt. Det handler ikke om tilpasning til en ny tid, men om at lade sig inkarnere i virkelighedens verden og i almindelige menneskers hverdag. I denne situation er diakonien et potentiale til fornyelse... Det er ikke nok at sige, at diakonien er vigtig og dernæst overlade den til spontanitet og tilfældighed... Organisering er ikke et nødvendigt onde. Det er et gode, som sikrer deltagelse og koncentration om det, som er vigtigt... Det handler om at give fællesskabet ydre rammer, som garanterer kendetegn og kvaliteter. "

Det var i 2005 og det gælder sandelig endnu mere i 2018. Henrik Stubkjær – og det var godt set - har på forkant vældig godt formuleret hele baggrundstæppet og grundlaget for, at Center for Folkekirkens Familiestøtte blev til virkelighed i 2016. Et initiativ, der blev taget af Aalborg Stifts Diakoniudvalg, som ikke blot så, at en meget stor gruppe af forældre har brug for støtte til at give børn en god opvækst i tryghed og fællesskab, men også fandt, at det – ja, naturgivent - var Folkekirken, diakonien, der selvfølgelig skulle tilbyde sig.

Det diakonale arbejde, der er sat i værk med Center for Folkekirkens Familiestøtte, er på flere måder banebrydende. Der er tale om et initiativ, der

1) ledelsesmæssigt og fagligt er forankret i én fælles organisation under Folkekirken med repræsentantskab og bestyrelse

2) går på tværs af sogne- provsti og stiftsgrænser

3) tilstræber at kunne blive et naturligt diakonalt tilbud i hele landet

4) tilbyder alle familier i målgruppen det samme støttetilbud, uanset hvor i landet familierne bor.

Dette stiller krav til organisering, kvalitetssikring og en klar, éntydig profil, der kan skabe tillid hos forældrene og de lokale samarbejdspartnere.

'I virkelighedens verden' er det nyt, at Folkekirken tilbyder sin støtte til forældre med dagligdagens velkendte udfordringer på tværs af sogne, provstier og stifter. Det er der mange, der lige skal vænne sig til. Fra Folkekirkens side er der tale om 'rettidig omhu', hvilket også bekræftes af det aktuelt stigende behov og ønske om at drøfte forældrenes ansvar og opgaver. Måske er vi midt i en kulturændring, hvor det bliver mere naturligt for forældre at efterspørge støtte og rådgivning til at gøre deres intentioner med opdragelsen til

virkelighed. Den opdragelsesdebat, der er igangsat af social- og børneministeren samt TV-programmerne "Opdrag en vinder", om børnefamiliernes ønsker om støtte til at 'skifte spor', kan tages som udtryk for dette.

Derfor er det godt, at Folkekirken lige præcis nu har et godt og relevant støttetilbud til forældrene – på deres præmisser. De første par år har vist, at det giver mening at støtte forældrene i hjemmet – med ændringer af forhold, som forældrene ønsker sig og af stor betydning for børnene på kort og på lang sigt.

På bestyrelsens vegne ser jeg frem til, at Center for Folkekirkens Familiestøtte udvikler og kvalificerer sit støttetilbud til familierne yderligere og at antallet af medejere og dermed geografiske områder udvides, så Folkekirken kan tilbyde mange forældre sin støtte for at skabe bedre trivsel i hjemmet – for børnenes skyld.

Provst Carsten Bøgh Pedersen

Bestyrelsesformand

1. Indledning

1.1 Formål, indhold og målgruppe

Aalborg Stift har taget initiativ til at etablere Folkekirkens Familiestøtte.

Center for Folkekirkens Familiestøtte tilbyder gennem sine lokale koordinators målrettet støtte til forældrene i hjemmet. Støtten i hjemmet ydes af godkendte frivillige forældrevenner.

Det overordnede formål er at støtte forældrene i at give børnene en god og sund opvækst, således at børnene trives i hverdagen, passer skole, har fritidsaktiviteter, gode sociale relationer og dermed på sigt bliver i stand til at mestre deres eget liv bedst muligt.

Støtte til forældrene til strukturering af familiens hverdag og indarbejdelse af nye vaner tilbydes for at bidrage til, at dagligdagens mange rutiner fra morgen til aften i en børnefamilie kommer til at fungere bedre – af hensyn til børnenes trivsel.

Folkekirkens Familiestøtte er et åbent tilbud, der er rettet mod forældre med børn i alderen fra 0 til 17 år. Målgruppen er forældre, der i dagligdagen og i hjemmet har svært ved at få harmoni og balance i relationen til barnet, børnene imellem eller mellem forældrene indbyrdes. Forældre, der ikke længere bor sammen, er også en del af målgruppen. Forældre skal selv opleve og erkende problemerne med forældrerollen; forældrene skal være motiveret for at justere og udvikle forældrerollen.

Folkekirkens Familiestøtte bygger på nogle bærende og grundlæggende ideer om at:

- Yde hjælp til selvhjælp
- Yde hjælp til næsten som en naturlig del af hverdagen
- Yde forældrene støtte til at skabe bedre trivsel i hjemmet
- Give forældre værktøjer og redskaber til at tackle forældrerollen

Der er formuleret en række formål med Folkekirkens Familiestøtte, der retter sig mod Folkekirkens indre liv og virke samt formål, der retter sig mod latent sårbare familier i lokalsamfundet. Disse formål er udmøntet i en række konkrete mål og ønskede effekter for Folkekirkens Familiestøtte, der bl.a. ligger til grund for midtvejsevalueringen og vil blive gennemgået og analyseret i afsnit 3 og 4. Alle data er indhentet ultimo oktober 2017.

Rapporten er udarbejdet af ekstern konsulent Birgitte Bødker.

1.2 Baggrund for iværksættelse og indhold

Aalborg Stifts Diakoniudvalg tager initiativ

Aalborg Stiftsråd nedsatte i 2011 Aalborg Stifts Diakoniudvalg, der har til formål at inspirere og opmuntre til diakonalt arbejde. Det fremgår af kommissoriet, at diakonale opgaver ikke nødvendigvis har det enkelte sogn som naturligt udgangspunkt, men i stedet lægger op til samarbejde på tværs af sogne og menighederne. En vigtig opgave for Diakoniudvalget er og har været at fremme udveksling af erfaringer med diakonale indsatser for mennesker i en sårbar situation. Diakoniudvalget skal både sørge for at inspirere ved at udvide viden på tværs af sognegrænserne og ved at tage nye initiativer.

Diakoniudvalget nåede efter sin etablering hurtigt frem til, at meget tydede på, at der var en stigende mistrivsel hos børn og unge. Af denne grund begyndte udvalget at drøfte, om der manglede diakonale støttetilbud af forebyggende karakter til forældre i de familier, der af udvalget fik betegnelsen de "sårbare børnefamilier".

For at få mere viden om børnefamiliernes forhold og udfordringer holdt Diakoniudvalget temamøder herom i 2012 og 2013. Møderne bekræftede Diakoniudvalget i, at børns og unges mistrivsel var stigende, og at der i høj grad var grundlag for at gå "fra snak til handling", således at Folkekirken kunne yde sit bidrag til at bremse den triste udvikling.

Diakoniudvalget fandt frem til, at "handling" skulle ske i form af, at Folkekirken tilbød diakonal, forebyggende støtte "i tide" til forældrene i de sårbare børnefamilier.

Diakoniudvalget nedsatte derfor i 2014 et underudvalg, der fik til opgave at udvikle støttetilbuddet, kaldet Folkekirkens Familiestøtte, og som på Diakoniudvalgets vegne også skulle ansøge om den fornødne støtte til at kunne iværksætte etableringen, udbredelsen og videreudviklingen af Folkekirkens Familiestøtte i en praksisnær sammenhæng.

Af undersøgelser fra perioden 2012-2014, som underudvalget gjorde Diakoniudvalget bekendt med, fremgik det overordnet, at antallet af unge, der er ensomme, angste eller deprimerede er stigende. Bl.a. fremgik det af undersøgelser, at 20 % af unge har depression i teenageårene, at 40 % af de 18-25 årige føler sig ensomme, at ensomheden hos de 13-15-årige skolebørn aldrig havde været større (end i 2014), at hver 3. 19-årige pige havde været til psykolog og at flere unge har ondt i sjælen. Skilsmisseprocenten var dengang som nu på omkring 50 % og det fremgik af undersøgelser, at der var en stor grad af mistrivsel hos børnene i skilsmisseramte familier med højt konfliktniveau mellem de skilte forældre.

Center for Familieudvikling, som underudvalget var i dialog med, pegede på, at forældrenes interne relation er et vigtigt sted at kigge, når børn er i mistrivsel. Har mor og far det godt med hinanden, og er de i stand til at skabe en tryghed for barnet, udvikler barnet selvstændighed. Bliver barnets basale behov for tryghed ikke imødekommet, bruges udviklingsenergien på overlevelse.

Samlet set var der grundlag for at bekræfte mistrivsel hos børn/unge, og at bl.a. evnen til langvarige relationer var under stærk negativ udvikling hos børn og unge.

I forbindelse med underudvalgets udvikling af Folkekirkens Familiestøtte blev kommunale eksperter og fagpersoner inden for børne- og familieområdet inddraget. Fagpersonerne bekræftede, at der var et stort behov for den tilsigtede, forebyggende indsats til forældre i "almindelige familier", hvor dagligdagens udfordringer slet ikke har en sådan størrelse eller karakter, at kommunen skal tilbyde bistand i hjemmet. Fagfolkene gav også udtryk for, at et målrettet støttetilbud til forældrene i "midterfeltet" var en mangelvare.

De mange undersøgelser om børns og unges mistrivsel samt underudvalgets samtaler med eksperter på området understøttede kun Diakoniudvalget i sin beslutning om, at det var yderst relevant og vigtigt, at forældrene blev tilbudt støtte - for at øge trivlsen i hjemmet og dermed gavne børns og unges udvikling under opvæksten.

"Sårbare børnefamilier", der skulle tilbydes støtte, blev af Diakoniudvalget defineret og afgrænset til de forældre, der befinder sig i "midterfeltet" mellem på den ene side de udsatte børnefamilier, der har så store udfordringer, at det er et kommunalt ansvar at tilbyde og yde bistand, og på den anden side de forældre, der fint og flot klarer forældreansvaret og -opgaven.

På grundlag af underudvalgets ansøgninger modtog Diakoniudvalget med stor taknemlighed støtte til Folkekirkens Familiestøtte i udviklingsperioden 2016-19 fra: Lauritzen Fonden, Tryk Fonden, Satspuljen, Kirkeministeriets Udviklingsfond, Provstiudvalgene i Aalborg Stift, Lions Mariendal, Lions Budolfi og Lars Larsen.

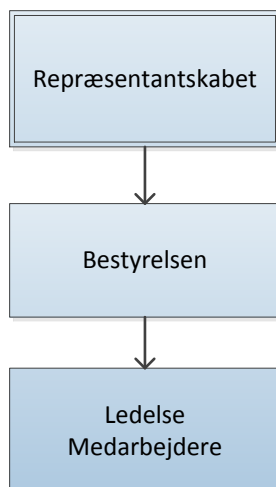
Lige fra starten har det været afgørende for Diakoniudvalget, de økonomiske bidragsydere, Repræsentantskabet og bestyrelsen for Center for Folkekirkens Familiestøtte, at Folkekirkens Familiestøtte ikke skulle være forbeholdt sogne og provstier i Aalborg Stift, men skulle være et tilbud, som alle sogne og provstier i hele landet kunne blive medejere af. Det har ligeledes været afgørende, at støttetilbuddet fra Folkekirkens Familiestøtte til målgruppen af forældre er det samme, uanset hvor i landet forældrene bor. Folkekirkens Familiestøtte er og skulle være et landsdækkende støttetilbud, der går på tværs af sogne-, provsti- og stiftsgrænser.

1.3 Organisatorisk opbygning

Ved indgangen til 2016 blev der etableret et Repræsentantskab bestående af et medlem fra alle provstiudvalg i Aalborg Stift. Repræsentantskabet valgte en bestyrelse af sin midte på 6 personer. Endvidere udpegede biskoppen ét medlem til Repræsentantskabet, der også blev medlem af bestyrelsen. Bestyrelsen ansatte fra begyndelsen af 2016 en leder og en udviklingskonsulent til Sekretariatet.

Repræsentantskabet bliver marts 2018 udvidet med et medlem fra alle provstiudvalg, der er medejere af Center for Folkekirkens Familiestøtte.

Oversigt 1. Center for Folkekirkens Familiestøtte

For at synliggøre, at Folkekirkens Familiestøtte er et landsdækkende tilbud, besluttede bestyrelsen i 2016 at ændre betegnelsen til "Center for Folkekirkens Familiestøtte".

1.4 De første to år

Menighedsråd i 5 provstier havde fra begyndelsen tilkendegivet ønske om at blive en del af Folkekirkens Familiestøtte. Der blev primo 2016 ansat koordinatore på deltid til at varetage opgaverne i sognene i provstierne. Senere blev flere provstier - i overensstemmelse med bestyrelsens beslutning - fuldt ud en del af Folkekirkens Familiestøtte, hvorefter koordinatorene, der skulle varetage opgaverne i provstierne, blev ansat på fuld tid. Allerede i 2017 besluttede provstier i andre stifter – Aarhus og Viborg Stifter – at blive en del af medejerkredsen bag Center for Folkekirkens Familiestøtte.

På baggrund af de første erfaringer med ansættelse af koordinatore på deltid, der kun kunne træffes på få tidspunkter i løben af ugen, og uklarhed om ledelsesansvaret for koordinatorene, besluttede bestyrelsen også i 2016, at det var vigtigt at få hele provstier med i Center for Folkekirkens Familiestøtte for dermed at kunne ansætte koordinatore på fuld tid. Samtidig besluttede bestyrelsen, at det skulle klargøres i ansættelsesbeviserne, at ledelsen af koordinatorene er hjemmehørende hos lederen af Center for Folkekirkens Familiestøtte.

I 2017 kunne Center for Folkekirkens Familiestøtte begynde at tilbyde kommunikationskurser til forældre, PREP, KIFF og Partjek på grundlag af støtte fra Satspuljepartierne. Kommunikationskurserne udmærker sig ved, at der bliver fulgt op på forløbene via særligt uddannede frivillige, brobyggere, idet det antages, at effekten af kurserne hermed vil blive større. Disse nye tilbud om kommunikationsstøtte til forældrene, der tilbydes i perioden 2017-20, vil senere blive evalueret særskilt.

2. Indhold og fremgangsmåde for midtvejs-evalueringen

I projektbeskrivelsen for Folkekirkens Familiestøtte, der har dannet grundlag for etableringen af tilbuddet og ansøgning om midler til udvikling og drift af Center for Folkekirkens Familiestøtte, har det været en forudsætning, at tilbuddet skulle evalueres. Der skulle udarbejdes en midtvejsevaluering og en slutevaluering, når udviklingsperioden fra 2016-2019 var udløbet.

Midtvejsevalueringen bygger på følgende data, indhentet ultimo oktober 2017:

- Logbøger udfyldt løbende af koordinatorene vedr.
 - Basisoplysninger om familier
 - Basisoplysninger om frivillige
- Oplysninger fra 1. gangs samtaler med familier
- Oplysninger fra introduktionssamtaler med frivillige
- Før- og eftermålinger af deltagende familier
- Oplysninger fra telefoninterview med interne interessenter
- Oplysninger fra telefoninterview med eksterne interessenter

Der er udarbejdet cases, der beskriver 2 typiske familier og 2 frivillige.

Ledelsen fra Center for Familiestøtte har løbende ført en logbog, der kan bidrage med læringspunkter.

Speciale¹ af Ditte Vestergaard Poulsen, Institut for Statskundskab ved Aarhus Universitet.

Midtvejsevalueringen vil blive disponeret på følgende måde:

- Afsnit 3 indeholder en gennemgang af det indsamlede datamateriale
- Afsnit 4 er en analyse af datamaterialet, hvor udviklingsprojektets oprindelige mål vil blive vurderet.
- Afsnit 5 indeholder læringspunkter og konklusioner

3. Resultater fra dataindsamlingen

Resultater fra dataindsamlingen vil blive præsenteret under følgende overskrifter:

- 3.1. Data om koordinatorene, antal sogne/provstier og sekretariatet
- 3.2. De frivillige
- 3.3. Familier

¹ Titlen på specialet: "Du kommer af hjertet: Samarbejdsrelationen mellem fagprofessionelle og Center for Folkekirkens Familiestøtte". Et. Uddybes med en kort beskrivelse af formål og indhold.

3.4. Før og eftermåling familier

3.5. Resultater fra interview med interne og eksterne interessenter

3.1 Data om koordinatorene, antal sogne/provstier og sekretariatet

Koordinatoren har i dag typisk 1-2 provstier som arbejdsområde. Koordinatoren står for den lokale formidling til forældrene om støttemulighederne bl.a. via skoler, dagtilbud og sundhedsplejen, tager sammen med forældrene stilling til målsætning og aktiviteter i hjemmet, står for rekruttering af forældrevenner og er ansvarlig for det gode match mellem den enkelte familie og forældrevennen. Ligeledes har koordinatoren ansvaret for løbende opfølgning i forhold til både den enkelte familie og forældreven og skal sikre sig, at samarbejdet mellem forældre og forældreven fungerer, som det skal. Det er også koordinatorens ansvar at tage stilling til, hvornår indsatsen skal ophøre.

Der er data vedrørende udviklingen i antal koordinator-timer og deltagende sogne og provstier.

Tabel 1. Udvikling i antal koordinatortimer i Center for Folkekirkens Familiestøtte

Sogne/provstier	Januar 2016	Januar 2017	Januar 2018	Bemærkninger
	<i>Timer pr. uge</i>			
Thisted Sogn	10	10	10	
Nykøbing Mors Sogn	7,5			
Nykøbing Mors Provsti		15	15	
Hadsund-Vive Sogn	10	10		Hadsund Vive sogn er nu en del af samarbejdet mellem hele Hadsund provsti og Hobro og Mariager
Hadsund Provsti, Hobro & Mariager Provstier			37	
Brønderslev Provsti	9			Er afventende i forhold til forsættelse
Aalborg Nordre og Vestre Provstier			37	
Sæby Sogn		15	15	Fra 1. januar 2018 er også Østervrå Sogn med
Jammerbugt Provsti		37	37	
Hans Egede Sogn	7			Hans Egede sogn er nu en del af samarbejdet mellem hele Aalborg Budolfi og Østre Provstier
Aalborg Budolfi og Aalborg Østre Provstier		37	37	
Aarhus Vestre Provsti			37	Århus Domprovsti er med fra foråret 2018
Herning Nordre og Søndre provstier			37	
Samlede antal ugentlige timer	43,5	124	262	
Samlede årsværk	1,2	3,4	7,1	

Vesthimmerlands Provsti i Viborg Stift kommer med i løbet af foråret 2018.

I de første to år af udviklingsperioden for Folkekirkens Familiestøtte er antallet af koordinatortimer femdoblet. Stillingerne er gået fra deltidsstillinger til i dag hovedsagelig at være fuldtidsstillinger og dækker et eller to provstier.

Tabel 2. Antal sogne og provstier i Center for Folkekirkens Familiestøtte

Sogne/provstier	Antal sogne	Antal provstier
Thisted Sogn	1	1
Nykøbing Mors Sogn	1	
Nykøbing Mors Provsti	33	1
Hadsund-Vive Sogn	1	
Hadsund & Hobro - Mariager Provstier	29	2
Brønderslev Provsti *)	(1)	(1)
Aalborg Nordre og Vestre Provstier	31	2
Sæby Sogn	1	1
Jammerbugt Provsti	28	1
Hans Egede Sogn	1	
Aalborg Budolfi og Aalborg Østre Provstier	26	2
Aarhus Vestre Provsti	16	1
Herning Nordre og Søndre provstier	35	2
Samlet antal sogne/provstier	201(200)	14 (13)

*) Brønderslev Provsti er pt. passiv medejer af Center for Folkekirkens Familiestøtte

Folkekirkens Familiestøtte har udviklet sig fra 5 provstier primo 2016, til 8 provstier primo 2017 og til primo 2018 at være 14 provstier og flere provstier er på vej.

Sekretariatet i Centret sikrer, at medarbejderne i Centret, herunder koordinatorene, har gode og relevante redskaber i hånden til at udføre deres arbejde, ligesom koordinatoren løbende får efteruddannelse og modtager faglig sparring. Måden, som opgaverne udføres på, er løbende under vurdering med henblik på kontinuerligt at forbedre støtteindsatsen i hjemmene. Kvalitetssikringen af støtten til forældrene er særdeles vigtig og udvikles løbende. Tilsvarende sikrer Sekretariatet, at støttetilbuddet fra Center for Folkekirkens Familiestøtte er det samme tilbud, uanset hvor i landet de forældre bor, der tilbydes eller modtager støtte fra Folkekirkens Familiestøtte.

Tabel 3. Medarbejdere i sekretariatet for Center for Folkekirkens Familiestøtte

Stilling	Antal timer
Leder	37
Udviklingskonsulent og souschef	37
Kommunikations- og kontormedarbejder	30
Konsulent til PREP, KIFF og Partjek	22
Konsulent til PREP, KIFF og Partjek	15
Samlede antal ugentlige timer	141
Samlede årsværk	3,8

Fra starten var der ansat 2 fuldtidspersoner i sekretariatet, men i takt med at antallet af provstier, koordinatore og arbejdsopgaver (bl.a. kommunikationskurserne til forældre) er steget, er antallet af medarbejdere også øget.

3.2 Forældrevennerne

Der er mange frivillige ressourcer i lokalsamfundet, og en af opgaverne for koordinatoren er at rekruttere og godkende forældrevenner i lokalsamfundet.

Da Folkekirkens Familiestøtte beror på støtte via en frivillig indsats, er det helt afgørende at koordinatoren får rekrutteret frivillige, som forventes aktivt at kunne give denne støtte. Det kræver ikke faglige kompetencer at støtte forældre med almindelige udfordringer, ”nabo-hjælp”, men det kræver nogle personlige kompetencer såsom empati, situationsfor-nem-melse og respekt for andre mennesker. Derfor er der udarbejdet et grundigt godkendelsesforløb for alle potentielle forældrevenner. Forløbet består af to samtaler med koordinatoren og et kursus, som sekretariatet har ansvaret for. Hvis både koordinator og den frivillige herefter begge ønsker et samarbejde, indhentes straffeattest og børneattest, og der udarbejdes en samarbejdsaftale.

Folkekirkens Familiestøtte er funderet på hjælp til selvhjælp. I dialog og samarbejde med forældrene tilsigtes der via de frivillige *forældrevenner*, at yde støtte til at skabe grundlaget for de ønskede forandringer i familiens daglige liv, bistå med at sætte normer og rammer for en almindelig daglig livsførelse og herigennem at udvikle familiens ressourcer, således at sammenhængskraften øges til gavn for familiens hverdag.

Støtten, der aftales mellem forældre og koordinator, er målrettet. Afhængigt af de målsætninger, der er aftalt mellem forældre og koordinator, skal forældrevennen i hverdagen støtte forældrene med at indarbejde nye vaner og adfærd i familien.

Koordinatoren er i løbende dialog med forældrevennen om opgaven og kan, om nødvendigt, give faglig sparring. Koordinatoren er ligeledes i løbende dialog med forældrene for at sikre, at samarbejdet fungerer, og at forældrene oplever at få den aftalte støtte.

Forældrevennen udfører ikke opgaver for forældrene, men sammen med forældrene.

En målrettet, fælles indsats sammen med forældrene har den største effekt – for børnenes skyld.

Case: En forældreven

Kvinden har, via sin gang i kirken, fulgt Folkekirkens Familiestøtte, siden det kom til hendes sogn. Hun tager selv kontakt til den lokale koordinator.

Præsentation af den frivillige

Kvinden er 45 år, gift, har 4 børn, hvoraf den ene er flyttet hjemmefra.

Hun arbejder som lærer på en lille friskole på nedsat timetal, hvorfor hun gerne vil bruge nogle af sine overskydende timer på at være frivillig. Hun har de sidste 15 år været leder i

en børneklub for små børn og har nu lyst til at prøve kræfter med Folkekirkens Familiestøtte.

Motivationen for at være frivillig

"Jeg har altid haft en interesse i at have fokus på det gode liv og de gode værdier og samværsformer i familien. Tænk om man kunne være med til at gøre en forskel – bare for én familie"

Hvorfor Folkekirkens Familiestøtte?

I gennem Folkekirkens Familiestøtte kan hun være med til at gøre det, hun brænder aller mest for, nemlig at være med til at sætte fokus på relationerne i familien og derigennem være med til at skabe trivsel og glæde.

Den sociale del med de andre forældrevenner og koordinator, hvor de får mulighed for at spare med hinanden, og give og få faglige input, er også af stor betydning for hende. Og så er det også vigtigt for hende, at folkekirken har bevæget sig ind på det her felt - ud af kirken og ind i hjemmet.

Kvinden er forældreven

Hun er **frivillig forældreven** hos en familie med 2 børn, hvoraf kun den yngste datter på 15 år er hjemmeboende. Hun kommer i hjemmet ca. 1½ time hver 14. dag. Målsætningen er, at forældrene bliver bedre til at fokusere på datterens kvaliteter og muligheder, og at de med støtte fra forældrevennen bliver i stand til at kaste lys på datterens tilstrækkeligheder. Dette foregår nogle gange gennem samtaler med datteren, nogle gange med moren og andre gange med dem begge samtidig. Samtalerne giver forældrevennen et indblik i, hvad der rører sig i familien. I en periode har datteren skullet nedfælde tre gode ting, der er sket hver dag i nogle uger, dette for at hjælpe familien til at holde fokus på det, der er godt. Datteren har uddybet det, hun har nedfældet, og det har bl.a. ført til en snak om, hvordan det afspejler datterens kvaliteter. De taler om succeser og udfordringer sammen, og hvordan man som individ kan møde udfordringer på forskellige måder. Dette er også med til, at moren får nye redskaber i samværet med sin datter.

Forældrevennen bruger sine erfaringer med unge mennesker fra sin lærergerning, ligeledes har hun også selv teenagebørn. Familien er trygge ved forældrevennen, og hun er med til at skabe en åbenhed omkring det, der er svært - både ift. det at være forældre til en pige, der ikke er i trivsel, og det at være familie og ikke vide, hvad man skal stille op.

I tabel 4 er der en række oplysninger om de forældrevenner, der er knyttet til Center for Folkekirkens Familiestøtte.

Tabel 4. Oplysninger forældrevenner

	Antal frivillige	Køn		Alder					Uddannelsesmæssig baggrund				
		Kvinde	Mand	under 35	36-45	46-55	56-65	66-75	Pædagog /-socialrådgiver	Sygepleje baggrund	Lærer	Assistent	Andet - skriv
Fordeling i antal	70	58	12	19	6	11	15	14	14	10	8	3	21
Fordeling forholds- mæssigt		83%	17%	29%	9%	17%	23%	22%	25%	18%	14%	5%	38%
	Tilknyttet arbejdsmarkedet		Tidligere frivillig i Folkekirken?		Erfaring som frivillig		Erfaring med børnefamilier		Antal timer til rådighed pr. uge				
	Ja.	Nej	ja	Nej	Ja. Hvorfra	Nej	ja. Hvilken	Nej	1-5	6-10	11-15		
Fordeling i antal	16	38	18	39	34	14	42	8	58	4	1		
Fordeling forholds- mæssigt	30%	70%	32%	68%	71%	29%	84%	16%	92%	6%	2%		
	Typer opgaver som frivillig							Begrundelse for manglende aftale eller ophør					
	Praktiske opgaver	Aktivi- teter i familien	Støtte og vejled- ning til familien	Styrkelse af relatio- ner i familien og ud af huset	Hjælpe med dialogen mellem foræld- rene	Økonomi- vej- ledning	Andre typer	Forskel- lige forvent- ninger	Ydre forhold	Sam- arbejds- proble- mer			
Fordeling i antal	41	40	52	38	35	14	7	0	5	0			
Fordeling forholds- mæssigt	18%	18%	23%	17%	15%	6%	3%	0%	100%	0%			

Kilde: Koordinatorernes logbøger, opgjort pr. 31. oktober 2017. Udpluk fra introduktionssamtalen med den frivillige.

Der har været tilknyttet 70 forældrevenner til Center for Folkekirkens Familiestøtte. Heraf er 7 ophørt igen, og 2 er pt. passive. Når en forældreven ophører, spørges der altid om begrundelse for ophøret. Som det fremgår, er alle ophørt på grund af ydre forhold.

Der er en klar overvægt af kvinder tilknyttet, således er 83 % af de frivillige kvinder. Der er en stor aldersspredning, dog er aldersgruppen mellem 36 og 55 år ikke så velrepræsente- ret. De hyppigste uddannelser er pædagog, socialrådgivere og personer med en sygeple- jefaglig baggrund. I øvrigt er der en stor spredning i den uddannelsesfaglige baggrund fx bankuddannet, landmand og sociolog.

Hovedparten har pt. ingen direkte tilknytning til arbejdsmarkedet og er efterløkker eller al- derspensionist, og nogle er under uddannelse og studerende (ca. 15 %).

Flertallet af forældrevennerne har ikke tidligere været tilknyttet Folkekirken som frivillige, det drejer sig om 68 % af de frivillige. Koordinatorerne har formået at knytte nye ikke tidligere frivillige i kirkeligt regi² til Folkekirkens Familiestøtte. Langt hovedparten af de frivillige har erfaring som frivillig med i bagagen og en god erfaring med børnefamilier.

Hovedparten ønsker at tilbyde deres ressourcer mellem 1-5 timer om ugen. Få ønsker flere timer om ugen som frivillig.

Opgaverne, som forældrevennerne ønsker at støtte familierne med, er mangeartede og dækker godt det spektrum af kompetencer, der er brug for. Det fremgår bl.a. af tabel 2 under familiernes opgavebehov.

Case: En forældreven

Den lokale koordinator bliver kontaktet via Facebook af en kvinde. Kvinden har læst en artikel i lokalavisen om projektet og nu også set et opslag på Facebook. Koordinatoren inviterer hende til et indledende interview.

Præsentation af den frivillige

Kvinden er 47 år, gift, har 3 børn, hvoraf de 2 er flyttet hjemmefra. Hun har arbejdet som kontorassistent det meste af sit arbejdsliv, men valgte at søge nye udfordringer og tage sig en coach og konsulentuddannelse. Pt. er hun jobsøgende.

Motivationen for at være frivillig

"Det vil motivere mig, hvis jeg kan gøre en forskel, og hvis jeg mærker, at der er brug for mig"

Hvorfor Folkekirkens Familiestøtte?

Hun synes, at det er spændende, at projektet er i sin opstartsfasen, og at hun kan deltage i det helt fra begyndelsen. Desuden tiltaler det hende, at det er et meget velorganiseret projekt, hvor sparring med de andre frivillige samt supervision ved koordinator er sat i system.

For kvinden er en sidegevinst ved at være frivillig i Folkekirkens Familiestøtte, at hun udvikler sig selv meget og løbende får nye input og erfaringer med børn, familie og samliv, som hun kan bruge i professionelle arbejdsliv.

Kvinden er forældreven

Hun er **frivillig forældreven** hos en mor med en teenagesøn en gang ugentligt. Her støtter hun moderen i at skabe en bedre relation til sin teenagesøn, som hun er alene med. Dels gennem samtaler med mor, dels ved at lave nogle aktiviteter sammen med mor og søn. Aktiviteterne danner et godt udgangspunkt for samtalerne og giver den frivillige et indblik

² Af introduktionssamtalerne med de frivillige fremgår det, hvor de frivillige har fået kendskab til FF fra. De hyppigste steder: Sociale medier, herunder frivillig-job.net=11 personer; Koordinator=10; Lokalaviser, ugeblade mv.=7; Kirkeligt regi=5; Bekendte, venner mv.=3.

i, hvad der er på spil i familien. Koordinator har matchet kvinden med netop denne familie, fordi hun er god til at lytte og danne sig et overblik over en situation. Desuden er kvinden nysgerrig og god til at spørge ind og forholde sig upartisk, når hun fører en samtale. Det gør, at såvel mor som søn føler sig hørt. Det betyder også noget for familien, at den frivillige selv har haft teenagebørn og kender til nogle af de problematikker, der kan opstå. Moderen i familien beskriver desuden den frivillige som en meget rolig kvinde, og at den ro, hun kommer med, smitter af på hende og sønnen.

3.3 Forældrene

En stor gruppe forældre har behov for støtte

Folkekirken har alene ved sin decentrale struktur mulighed for at have tæt og nær kontakt til børnefamilierne. Næstekærlighed er en del af Folkekirken DNA, og derfor er der også en historisk tradition for, at Folkekirken via diakonalt arbejde tilbyder sin hjælp til mennesker, der på den ene eller anden måde har behov for hjælp.

Det er således helt naturligt, at Folkekirken via Center for Folkekirken Familiestøtte tilbyder sin støtte til de forældre, der har udfordringer med at give deres børn rammerne for en tryk opvækst eller har svært ved at fastholde fællesskabet om opdragelsesopgaven – måske ikke mindst, hvis forældrene ikke længere bor sammen.

Det må konstateres, at mange forældre er usikre på, hvad forældrerollen går ud på og kan have svært ved at få ønskerne for deres børns opvækst gjort til handlinger i hverdagen. Dette kan medføre, at børnene ikke får den ønskede og tilsigtede opvækst, som forældrene gerne vil give dem. Den afledte konsekvens heraf kan være, at børnene ikke får udviklet den nødvendige robusthed og karakterstyrke til at kunne håndtere modgang og andre udfordringer, som livet i al almindelighed byder på.

I dagligdagen kan mange forældre fx være tilbageholdende med at udstikke rammer og fastlægge grænser, have svært ved at fastholde børn på selv mindre opgaver i hjemmet eller kan have det vanskeligt med at tale godt sammen. Disse umiddelbart "mindre ting" kan have meget stor betydning for børnenes fremtidige liv og livskvalitet. Forskningen understøtter, at rammer og struktur i børns hverdag er meget afgørende for udvikling af evnen til at kunne mestre sit eget liv.

Case: En familie

Familien består af mor, far samt 2 børn. Den yngste er 15 år og den ældste er flyttet hjemmefra. Moren har en mellemlang uddannelse, og har, siden det yngste barn kom til verden, efter eget ønske valgt at arbejde på halv tid. Faren har en længerevarende uddannelse og er selvstændig erhvervsdrivende. Det er moren, der står for det daglige arbejde på hjemmefronten, ligeledes er det også hende, der primært tager sig af den yngste datter.

Forældrene, og i særdeleshed moren, er bekymret og frustreret over sin datters udvikling og trivsel/mistrivsel. Hun føler sig magtesløs og synes at have prøvet meget forskelligt, for at datteren skal få det bedre og blive i stand til at klare hverdagens krav. Hun føler, at de er kørt fast i dårlige mønstre, og det er vanskeligt at se den vej, de skal gå. Der er megen fokus på datteren, og det at hun ikke er glad, ikke vil afsted i skole og ikke er i trivsel, hvilket naturligt nok også har også har stor indflydelse på morens trivsel. Faren mener, at moren bekymrer sig for meget.

Hvorfor Folkekirkens Familiestøtte

Familien har kendskab til Folkekirkens Familiestøtte, og har selv rettet henvendelse til den lokale koordinator. Moren er frivillig i folkekirken i forskellige sammenhænge og tilliden til folkekirken falder naturligt.

Målsætning

Forældrene skal blive bedre til at fokusere på datterens kvaliteter og muligheder, og med støtte fra den frivillige forældreven blive i stand til at kaste lys på datterens tilstrækkeligheder.

Matchet mellem forældrene og den frivillige forældreven

Koordinator matcher familien med en kvinde, der er 15 år yngre end forældrene. Forældrevennen er læreruddannet og har, grundet sin lærergerning, erfaring med at arbejde med unge mennesker. Det giver familien en tryghed, at det er en, der er vant til at beskæftige sig med unge.

Betydning

Støtten fra Folkekirkens Familiestøtte betyder, at forældrene atter har fået fornyet håb ift. at få en sundere, bedre og mere positiv hverdag sammen i familien. Det, at der kommer en forældreven udefra med nye øjne og støtte til at fastholde målet, er i sig selv motiverende for familien.

Moren giver med jævne mellemrum udtryk for både hendes og datterens glæde ved støtten fra Folkekirkens Familiestøtte. De er meget taknemmelige.

I tabel 5 og 6 nedenfor viser, hvad der er karakteristisk for de familier der modtager eller har modtaget støtte fra Folkekirkens Familiestøtte.

Tabel 5. Oplysninger vedr. familier, der modtager støtte fra Folkekirkens Familiestøtte

		Hvem henvender sig?				Civilstand			Hvor bor børnene		
	Antal familier	Mor	Far	Mor & far	Andre	Samboende	Skilt	Enlig	Mor & far	Mor	Far
Fordeling i antal	61	31	1	9	34	25	29	12	23	36	7
Forholdsmæssig fordeling		41%	1%	12%	45%	38%	44%	18%	35%	55%	11%
		Husstandens bruttoindkomst					Hjemme-boende børn				
	Antal familier	0-200.000	200.000-500.000	500.000-800.000	800.000-1.000.000	>1.000.000	Gns. antal hjemmeboende børn	Alder 0-5 år	Alder 6-17		
Fordeling i antal	61	12	34	8	0	0	1,9				
Forholdsmæssig fordeling		22%	63%	15%				40%	60%		
		Baggrund for henvendelsen					Forældrenes indbyrdes relationer				
	Antal familier	Udfordringer med børn	Sygdom	Skilsmisse	Døds-fald	Udfordringer i forældreskabet	Grøn	Gul	Rød		
Fordeling i antal	61	45	11	10	4	31	13	25	11		
Forholdsmæssig fordeling		45%	11%	10%	4%	31%	27%	51%	22%		
		Målsætning i forbindelse med indledende kontakt									
	Antal familier	Skabe struktur	Omgangstone	Vejledning om forældreskabet	Konflikt-håndtering	Etablering af venskaber	Alderssvarende opgaver i hjemmet	Forældrene som rollemodel	Andet		
Fordeling i antal	61	18	3	32	9	20	6	12	27		
Forholdsmæssig fordeling		14%	2%	25%	7%	16%	5%	9%	21%		
		Familiens opgavebehov									
	Antal familier	Praktiske opgaver	Aktiviteter med børnene	Aktiviteter børn og forældre	Støtte og vejledning til familien	Styrkelse af relationer i familien og ud af huset	Hjælpe med dialogen mellem forældrene	Økonomi-vejledning	Andre typer		
Fordeling i antal	61	11	30	7	36	15	5	6	7		
Forholdsmæssig fordeling		9%	26%	6%	31%	13%	4%	5%	6%		

Kilde: Koordinatorernes logbøger, opgjort pr. 31. oktober 2017.

Ved nogle af spørgsmålene kan der sættes kryds ved mere end et svar. Antallet af respondenter kan derfor overstige 61. Det er ikke alle spørgsmålene, der er svaret på, hvorfor antallet af respondenter kan være lavere end 61.

Oplysningerne i tabel 5 viser, at der med udgangen af oktober måned 2017 var 61 familier, der modtager eller har modtaget støtte fra Folkekirkens Familiestøtte.

Det er ofte moderen, der sammen med en anden henvender sig for at få støtte. Selv i familier, hvor forældrene er samboende er det ofte moderen, der henvender sig.

Flere familier er skilt, ca. 44 %. 38 % af familierne er samboende. Tallene dækker over forskellige samlivsformer. Fx skilte, hvor moderen er samlevende med en ny mand, skilte, der bor sammen med en biologisk forældre til et af børnene. I over halvdelen af familierne - 55 % - bor børnene sammen med moderen enten alene eller sammen med en ikke-biologisk forældre.

Den typiske husstandsindkomst ligger mellem 200.000 -500.000 kr. og godt ¾ af familierne er på arbejdsmarkedet. Resten af familierne deler sig mellem at være på offentlig forsørgelse eller at moderen er på barsel. Der er i gennemsnit 2 hjemmeboende børn i familien, og hovedparten af børnene er skolesøgende børn.

Familierne henvender sig for at få støtte af flere forskellige grunde. Den hyppigste årsag til henvendelsen er udfordringer med børnene eller udfordringer i forældreskabet. Det stemmer fint overens med forældrenes indbyrdes relationer som for halvdelen vedkommende er lidt udfordret, og for godt 20 % er virkelig udfordret.

Målsætningerne for støtten kan være mangfoldige, men der er flere målsætninger, der optræder hyppigt. Det er "vejledning om forældreskab", "at skabe struktur i hverdagen" og "etablering af venskaber".

Familierne angiver selv, at deres støttebehov drejer sig om "støtte og vejledning til familien", hjælp til "aktiviteter med børnene" og "styrkelse af relationerne i familien og ud ad til". Der er således en tydelig sammenhæng mellem årsager til henvendelsen, målsætninger og familiernes støttebehov.

Koordinatorerne gennemfører mindst en struktureret samtale med familierne inden der kobles en forældreven på familien og støtten sættes i værk. En række af samtaleemnerne har kun interesse for koordinatorens kendskab til familien og sikring af det korrekte match med en frivillig. Men nogle af emnerne fra samtalen giver også et mere nuanceret billede af de familier, der ønsker støtte fra Folkekirken Familiestøtte.

Case: En familie

Familien består af mor, far samt to børn på 4 og 6 år. Begge forældre har en mellemlang uddannelse og er begge i arbejde, men mor er pt. sygemeldt med stress. Deres hverdag er lettere kaotisk, fordi forældrene ikke får talt med hinanden om praktiske ting, før de står i situationen. Hvem der fx afleverer børnene om morgenen, hvad der skal på bordet til aftensmaden, og hvem der skal passe børnene, når forældrene om 2 timer skal til rund fødselsdag.

Forældrene har svært ved at overskue selv at finde ud af, hvordan de skal få struktur på hverdagen og dermed skabe en mere rolig hverdag for såvel børn som voksne, derfor har de henvendt sig til kommunen for at få støtte.

Hvorfor Folkekirkens Familiestøtte

Kommunen kan ikke tilbyde hjælp, men familierådgiveren, som de kommer i kontakt med, anbefaler Folkekirkens Familiestøtte og skaber kontakten mellem forældrene og den lokale koordinator.

Første gang koordinatoren møder op, er stemningen trykket. Forældrene er kede af det og bruger selv ordet pinligt, om at de ikke kan skabe struktur og overblik i deres hverdag, at de har brug for hjælp til noget så banalt. Stemningen bliver dog lettere gennem mødet, da koordinator forsikrer dem om, at det er helt normalt at møde nogle bump på vejen, og at alle som udgangspunkt ikke kan være lige gode til alting.

Målsætning

At forældrene bliver bedre til at kommunikere med hinanden omkring deres hverdag, og at de med støtte fra den frivillige forældreven finder et kalendersystem, der kan være et godt værktøj for dem og ikke mindst øver sig i at bruge det.

Matchet mellem forældrene og den frivillige forældreven

Koordinator matcher familien med en næsten jævnaldrende kvinde. Kvinden har en utrolig god situationsfornemmelse og har på baggrund af sin uddannelse som sociolog haft et AC-job, hvor hun skulle overskue at have mange bolde i luften og styr på såvel sin egne som andres aftaler. Desuden er hun også vejleder på PREP-kurserne, hvilket hun kan bruge til at støtte forældrene i at bruge tale-lytte-metoden, så de ikke går forbi hinanden.

Betydning

Støtten fra Folkekirkens Familiestøtte betyder at forældrene nu igen tror på, at de kan få deres hverdag til at fungere. Begge forældre er indforstået med, at det er hjælp til selvhjælp og gør deres egne overvejelser og tiltag i forhold til målene, men som de selv siger, så blev Rom ikke bygget på en dag, så det er rart at vide, at den frivillige forældreven støtter dem i at fastholde at nå deres mål.

Deres respons på hjælpen

Da de blev præsenteret for Folkekirkens Familiestøtte af en familierådgiver, var de først lidt skeptiske, fordi de havde svært ved at forholde sig til, at støtten kom fra folkekirken.

Dels var de bekymrede for, at der nu var en missionerende bagtanke, dels havde de gjort sig nogle overvejelser om, det nu var en kompetent støtte i form af den frivillige forældreven.

Allerede efter de første besøg blev barriererne dog lagt ned, og forældrene sagde samstemmende: "At alle forældre burde kende til dette enormt gode tilbud, for det vil godt nok kunne gavne mange".

Parret ønsker i øvrigt at deltage i et af de kommende PREP-kurser.

I tabel 6 nedenfor er et udsnit af svarene fra 1. gangs-samtalerne gengivet.

Tabel 6. Oplysninger fra 1. gangssamtaler med familier, der modtager hjælp fra Folkekirkens Familiestøtte

	Antal familier	Kendskab til FF		Arbejde		
		Hørt om	Anbefalet	ja	Nej Offentlig for- sørgelse	Nej, barsel, stude- rende
Fordeling i antal	53	<i>Uddybet i teksten</i>		34	5	5
Forholdsmæssig fordeling				77%	11%	11%

	Antal familier	Betænklinger ved frivillige?		Talt med børnene om FF		Talt med "ikke-samboende" ægtefælle om FF	
		Nej	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej
Fordeling i antal	53	41	4	27	15	14	10
Forholdsmæssig fordeling		91%	9%	64%	36%	58%	42%

	Antal familier	Brug for støtte kort eller lang tid?		Hvor ofte har I brug for hjælp?		
		Kort	Lang	14. dag	1* ugen	Flere gange om ugen
Fordeling i antal	53	1	9	8	11	8
Forholdsmæssig fordeling		10%	90%	30%	41%	30%

Kilde: Oplysninger fra 1. gangs-samtaler med familier. I datamaterialet indgår interviewskemaer fra 53 familier.

Kendskabet til Folkekirkens Familiestøtte kommer hovedsagelig fra institutioner i kommunen, så som sundhedsplejen, børnehaver, skoler mv. (17), Kirkeligt regi så som præsten, babysalmesang (5), Kommunale myndigheder, socialrådgiver mv. (3). Svarene viser, at samarbejdet med de lokale myndigheder og institutioner har stor betydning for udbredelsen og kendskabet til Folkekirkens Familiestøtte og skal fortsat vægtes meget højt.

Familierne har ingen betænkeligheder ved at skulle samarbejde med forældrevenner.

Børnene bliver ofte taget med på råd, når samarbejdet med Folkekirkens Familiestøtte etableres. I de familier, hvor børnene ikke er informeret om og har accepteret samarbejdet, skyldes det børnenes lave alder.

Det er "kun" i godt halvdelen af sagerne – 58 % - hvor den ikke-samboende biologiske forældre bliver informeret om samarbejdet med Folkekirkens Familiestøtte. Det kan være en indikation på, at samarbejdet mellem de biologiske forældre ikke altid er velfungerende i disse familier.

Det er svært for familierne på forhånd at vide, om de har brug for støtte i længere eller kortere tid. Der er kun 10 familier, der svarer på spørgsmålet, men 90 % af de 10 svarer dog, at de forventer støtte i længere tid. Måske en erkendelse af, at familiens udfordringer ikke løses med "et snuptag".

Der er heller ikke så mange forældre, der har taget stilling til, hvor hyppigt de ønsker hjælp fra Folkekirkens Familiestøtte. Men hovedparten forventer støtte en gang om ugen.

3.4 Før- og eftermålinger vedr. familierne

Koordinatorerne har i samarbejde med familierne lavet en før- og eftermåling af deres udbytte og oplevelser af Folkekirkens Familiestøtte. Familierne er inden starten blevet bedt om at udfylde et skema med spørgsmål om, hvilke udfordringer de har som familie. Efter afslutningen af forløbet er familien blevet bedt om at svare på de samme spørgsmål samt forholde sig til indsatsen fra Folkekirkens familiestøtte.

Familierne er selvfølgelig lovet anonymitet.

Der er familier, der ikke har udfyldt før- og eftermålingseskemaerne. Det kan der være forskellige årsager til. Fx har enkelte familier været tilknyttet i relativ kort tid og enkelte har ikke ønsket at udfylde skemaerne. Der er selvfølgelig udfyldt færre eftermålingseskemaer end førmålingseskemaer, da mange familier fortsat er tilknyttet Folkekirkens Familiestøtte.

Tabel 7. Forældres vurdering af effekt af samarbejdet med Folkekirkens Familiestøtte

		Meget uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Samlet score
Forældresamarbejde fungerer godt	<i>Før-måling</i>	11%	0%	56%	33%	1
	<i>* Efter-måling</i>	0%	0%	50%	50%	1,5
Vi er gode til konfliktløsning i familien	<i>Før-måling</i>	10%	10%	70%	10%	0,6
	<i>* Efter-måling</i>	0%	0%	67%	33%	1,3
Vi er gode til at tale sammen i familien	<i>Før-måling</i>	10%	20%	40%	30%	0,6
	<i>* Efter-måling</i>	0%	0%	50%	50%	1,5
Vi har fokus på opdragelsen på en god måde	<i>Før-måling</i>	25%	0%	38%	38%	0,6
	<i>* Efter-måling</i>	0%	17%	50%	33%	1,0
Børnene generelt har et godt socialt netværk	<i>Før-måling</i>	6%	18%	53%	24%	0,7
	<i>Efter-måling</i>	0%	13%	47%	40%	1,1
Børnene generelt fungerer godt i daginstitutioner/skole	<i>Før-måling</i>	21%	37%	32%	11%	-0,3
	<i>Efter-måling</i>	0%	7%	53%	40%	1,3
Vi forældre/mor/far har et godt socialt netværk	<i>Før-måling</i>	22%	33%	33%	11%	-0,2
	<i>* Efter-måling</i>	0%	0%	60%	40%	1,4

*) Betyder, at der er relativ få besvarelse på udsagnet.

Forældrene er blevet bedt om at svare på ovenstående udsagn på en skala gående fra "meget uenig" til "meget enig"

<i>meget uenig</i>	<i>uenig</i>	<i>enig</i>	<i>meget enig</i>
-2	-1	1	2

De samme udsagn er indgået i før- og eftermålingerne.

Førmålingerne viser, at familiernes største udfordringer er, at børnene generelt ikke fungerer godt i daginstitution/skole, og at forældrene ikke har et godt socialt netværk. Begge udfordringer viser en meget positiv udvikling i eftermålingen. Forskellen mellem før- og eftermålingen er den største på de to udsagn sammenlignet med de øvrige udsagn.

”Vi er gode til at tale sammen i familien” og ”Vi er gode til konfliktløsning” er også udsagn, der har haft en meget positive udvikling i forløbet.

Fra starten (førmålingen) giver de fleste familier udtryk for at forældresamarbejdet fungerer godt, men også her ses en positiv udvikling gennem forløbet.

I eftermålingen bliver forældrene ligeledes bedt om, at vurdere indsatsen fra Folkekirkens Familiestøtte.

Vurderingen er foregået ud fra samme skala som ovenfor.

Tabel 8. Forældres vurdering af indsatsen fra Folkekirkens Familiestøtte

		Meget uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Samlet score
Indsatsen fra FF har haft en betydning for os	Eftermåling	0%	0%	36%	64%	1,6
Det har været trygt og godt at få hjælp gennem FF	Eftermåling	0%	0%	13%	87%	1,9
Hjælpen fra FF har givet os ny viden og indsigt	Eftermåling	17%	0%	42%	42%	0,9
Indsatsen har styrket mig/os i forældrerollen	Eftermåling	20%	0%	40%	40%	0,8
Indsatsen har forbedret familiens samlede trivsel	Eftermåling	0%	0%	55%	45%	1,5
Kommunikationen i familien er blevet styrket	* Eftermåling	0%	0%	60%	40%	1,4
Vi har fået fokus på vores børns trivsel	Eftermåling	33%	0%	0%	67%	0,7
Vi har fået øget fokus på et godt forældresamarbejde	* Eftermåling	0%	0%	75%	25%	1,3

Resultaterne af forældrenes vurdering af Folkekirkens Familiestøttes indsats, giver et billede af meget tilfredse forældre.

Forældrene har oplevet, at det er trygt og godt at få hjælp gennem Folkekirkens Familiestøtte, at indsatsen har haft betydning for dem, og at indsatsen har forbedret familiens samlede trivsel og indbyrdes kommunikation.

3.5 Resultater fra interview med interne og eksterne interessenter

3.5.1 Interview med interne interessenter

Der er gennemført telefoninterview med 8 repræsentanter fra Folkekirken – alle med viden om og indsigt i Folkekirken Familiestøtte. Der er repræsentanter fra følgende funktioner, biskopper, domprovster, provster, præster, medlemmer af provstiudvalg.

Telefoninterviewene bestod af kvalitative spørgsmål og spørgsmål med "faste svarmuligheder" og med mulighed for uddybning af svarene. I tabel 9 er resultaterne af spørgsmålene med de "faste svarmuligheder" oplistet.

Spørgsmålene er stillet bl.a. med udgangspunkt i de oprindelige formål med udviklingsprojektet.

Tabel 9. Resultater fra telefoninterview med repræsentanter for Folkekirken

		Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Samlet score
FF er med til, at kirken prioriterer og synliggør sit diakonale virke	Antal	8	0	1	0	
	Pct. fordeling	89%	0%	11%	0%	1,7
FF bidrager til, at folkekirken grundlæggende værdi om næstekærlighed gøres til handling	Antal	7	2	0	0	
	Pct. fordeling	78%	22%	0%	0%	1,8
FF bidrager til, at forældre bliver bedre til at tage godt vare på deres børn	Antal	4	4	0	0	
	Pct. fordeling	50%	50%	0%	0%	1,5
FF bidrager til et stærkere lokalt samarbejde mellem folkekirken og øvrige organisationer/-institutioner i kommune	Antal	7	2	0	0	
	Pct. fordeling	78%	22%	0%	0%	1,8
Det har betydning for FF, at koordinator er medarbejder i FF modsat at være frivillig	Antal	6	2	0	0	
	Pct. fordeling	75%	25%	0%	0%	1,8
		Ja, helt sikkert	Formodentligt	Nej, sandsynligvis ikke		
Forventer du, at jeres provstiudvalg/Stift vil fortsætte FF, når udviklingsperioden er udløbet?	Antal	7	2	0		
	Pct. fordeling	78%	22%	0%		

Der er generelt stor enighed om, at Folkekirken Familiestøtte allerede her ved midtvejs-evalueringen lever op til sine oprindelige formål. I afsnit 4 vil formål og resultater af interviewene blive nærmere analyseret.

I interviewene er der blevet spurgt til, hvilke forventninger der fra starten har været til Folkekirkens Familiestøtte. Der har været mange og også forskellige forventninger, men nogle er fremhævet flere gange.

- FF skal hjælpe med at løse problemer for familier, der ikke kan få hjælp af det offentlige. Målgruppen er vigtig. Familierne må ikke gøres til ofre, men der skal lyttes til behovene og tilbydes hjælp.
- FF skal udbredes til hele Aalborg Stift og til andre stifter/hele landet.
- Samspillet med det offentlige skal øges. Det er vigtigt, at FF bliver modtaget godt af "det officielle Danmark" - af de kommuner FF skal samarbejde med.
- FF skal være en fast del af Folkekirkens diakonale arbejde.
- FF skal være med til at øge Folkekirkens selvforståelse og sætte nogle af Folkekirkens værdier i spil.
- FF skal være med til at påvirke folks opfattelse af, hvem Folkekirken er og få nye frivillige til kirken.
- Der er forventning om en langsom start. Som en udtrykker det: "Ting tager tid – i Folkekirken særlig lang tid".

I interviewet skulle respondenterne også tage stilling til, hvilke erfaringer eller læringspunkter der er kommet ud af arbejdet med Folkekirkens Familiestøtte. Her er et udpluk af svarene:

- Koordinatorerne spiller en stor rolle. Det er vigtigt med fuldtidsansættelser. Koordinatorerne skal sikre det faglige niveau, de har stor betydning for det lokale samarbejde og udbredelsen af Folkekirkens Familiestøtte. Koordinatorerne skal arbejde loyalt også i forhold til Folkekirkens værdier.
- Der har været kommunikative udfordringer især i starten mellem menighedsråd og koordinatoren. Der har været for lidt vidensdeling.
- Uklar ledelse i starten, når der både var en ledelse i Aalborg og en lokal kontaktperson i menighedsrådet. Det er et dilemma, når ledelsesretten er i Center for Folkekirkens Familiestøtte og aflønning sker decentralt i provstiet/menighedsrådet.
- Den lokale forankring er sommetider udfordret. Det har været svært at få menighedsrådene til at tage ejerskab.
- Der har været forventninger om en langsom start og udvikling. Det har på nogle områder også været tilfældet, mens en enkelt føler, at udviklingen og udbredelsen til andre stifter går for hurtigt.

3.5.2 Interview med eksterne interessenter

Der er gennemført telefoninterview med 5 repræsentanter fra eksterne interessenter – alle med kendskab til Folkekirken Familiestøtte. Følgende funktioner har deltaget: Rådmand, politiker, administrative ledere fra kommuner.

Telefoninterviewene bestod af spørgsmål med "faste svarmuligheder" og med mulighed for uddybning af svarene. I tabel 10 er resultaterne af spørgsmålene med de "faste svarmuligheder" oplyst.

Spørgsmålene er stillet bl.a. med udgangspunkt i de oprindelige formål med udviklingsprojektet.

Tabel 10. Resultater fra telefoninterview med repræsentanter fra eksterne interessenter

		Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Samlet score
Det har betydning for børnefamilier, der i en periode er sårbare, at folkekirken via FF tilbyder sin støtte til forældrene.	Antal	5	0	0	0	
	Pct. fordeling	100%	0%	0%	0%	2
Det har betydning for forældrenes brug af FF, at det er et tilbud uden for det offentlige system.	Antal	3	2	0	0	
	Pct. fordeling	60%	40%	0%	0%	1,6
Vurderer du, at støtte fra FF kan bidrage til, at forældre bliver bedre til at tage godt vare på deres børn	Antal	4	1	0	0	
	Pct. fordeling	80%	20%	0%	0%	1,8
Vurderer du, at FF bidrager til et stærkere lokalt samarbejde mellem folkekirken og kommunale institutioner	Antal	1	3	1	0	
	Pct. fordeling	20%	60%	20%	0%	0,8
Vurderer du, at et tæt og godt samarbejde med forvaltninger har betydning for, om forældre opnår tilstrækkelig viden om FF	Antal	4	1	0	0	
	Pct. fordeling	80%	20%	0%	0%	1,8
Vurderer du, at et tæt og godt samarbejde med forvaltninger betyder, at forældre aktivt gør brug af FF støttetilbud.	Antal	3	2	0	0	
	Pct. fordeling	60%	40%	0%	0%	1,6
		Ja, helt sikkert	Formodentligt	Nej, sandsynligvis ikke		
Forventer du, at jeres kommune vil fortsætte samarbejdet med FF, når udviklingsperioden for FF udløber ved årsskiftet 2019/2020	Antal	4	0	0		
	Pct. fordeling	100%	0%	0%		

Der er udbredt tilfredshed hos de eksterne interessenter – repræsentanter for de decentrale samarbejdspartnere - med den måde Folkekirkens Familiestøtte løser sine opgaver på. Det kan alene ses af svarene på det sidste spørgsmål, hvor alle respondenterne udtrykker et stort ønske om at fortsætte samarbejde, når udviklingsperioden udløber. Det skal dog tilføjes, at det fra flere respondenter er påpeget, at det er vigtigt, at det er på de samme betingelser (økonomiske) som nu.

Ja, hvis forudsætningerne er de samme som i dag – økonomisk. Vi skal ellers til at prioritere indsatsen op mod andre indsatser. Det er vigtigt, at folkekirken får en god platform, hvis deres berettigelse fortsat skal være til stede.

Citat fra Mai-Britt Iversen, rådmand i Aalborg Kommune

I spørgsmålene til de eksterne interessenter – de lokale samarbejdspartnere – er der naturligt fokuseret på samarbejdet mellem Folkekirkens Familiestøtte og de lokale samarbejdspartnere.

Alle er enige om, at et tæt og godt samarbejde har betydning for forældrenes viden om FF og forældrenes aktive brug af tilbuddet. Der er til gengæld ikke helt den samme enighed om, at FF i dag bidrager til et stærkere lokalt samarbejde.

Her er et udpluk af de mundtlige kommentarer til dette spørgsmål:

- Det kræver tid og tålmodighed at få det udbredt, men det kommer.
- Der har været startvanskeligheder, men samarbejdet er blevet bedre og bedre. Der er en klar forventning om, at ved udviklingsperiodens udløb er samarbejdet helt på plads.
- En forestilling om et godt samarbejde er en ting, med der er endnu ikke vished for det.

Der er enighed om, at sårbare børnefamilier har haft stor nytte af støtten fra Folkekirkens Familiestøtte, og at støtten fra FF har bidraget til, at forældre er blevet bedre til at tage godt vare på deres børn.

Der er ligeledes enighed om, at det har betydning for forældrenes ønske om støtte fra Folkekirkens Familiestøtte, at det er et tilbud uden for det offentlige system³.

3.6 Cases

Der er til midtvejsevalueringen udarbejdet 4 cases, der mere uddybende beskriver to frivilliges baggrund og bevæggrund til at blive frivillig ved Folkekirkens Familiestøtte samt to

³ Hypotesen om, at det er vigtigt, at tilbuddet tilbydes uden for det offentlige regi, bekræftes ligeledes i Ditte Vestergaard Poulsens speciale. Specialet konkluderer, at fagprofessionelle opfatter FF som en indsats, der kan tilføre nogle klare gevinster i det brede trivselsarbejde omkring børnefamilier. En af begrundelserne er, at tilbuddet er en ikke-kommunal indsats, hvor engagerede frivillige håndterer familiens udfordringer i hjemlige rammer og etablerer en positiv relation til "systemforskrækkede forældre".

familiers baggrund for at søge støtte hos Folkekirkens Familiestøtte og deres erfaring med samarbejdet med Folkekirkens Familiestøtte. De fire cases er indflettet i rapporten til uddybning af relevante afsnit.

4. Analyse

Analysen af dataindsamlingen vil koncentrere sig om at vurdere dataindsamlingen i forhold til udviklingsprojektets oprindelige formål, mål og ønskede effekter, som de blev beskrevet i den oprindelige projektbeskrivelse.

4.1 Udviklingsprojektets formål

I projektbeskrivelsen blev der opstillet 10 forskellige formål med udviklingsprojektet. Formålene er søgt vurderet og evalueret hovedsagelig gennem telefoninterviewene med repræsentanter for de kommunale samarbejdsinstanser og med repræsentanter for Folkekirken.

Hvert formål er vurderet⁴ individuelt ved at vurdere det - i forhold til formålet - relevante svar fra respondenterne. Der er brugt en farvemarkering, der angiver målopfyldelsesgraden: **Grøn = formålet opfyldt**; **Gul = formålet delvist opfyldt**; **Rød = formålet ikke opfyldt ved midtvejsevalueringen**.

⁴ Det er den eksterne konsulent's subjektive vurdering, der er angivet.

Oversigt 2. Vurdering af formålene for Folkekirkens Familiestøtte

Formål med Folkekirkens Familiestøtte	Resultat midtvejs-evaluering	Resultat slut-evaluering	Uddybende bemærkninger
1. At kirken viser troværdighed i forhold til sine værdier - ikke kun i tale			Formålet vurderes opfyldt.
<i>FF bidrager til, at folkekirkens grundlæggende værdi om næste-kærlighed gøres til handling.</i>	78% er helt enige; 22% delvis-enig		
2. At erkendelse af problemer følges af konkrete handlinger			Formålet vurderes opfyldt.
<i>FF bidrager til, at folkekirkens grundlæggende værdi om næste-kærlighed gøres til handling.</i>	78% er helt enige; 22% delvis-enig		<i>Opstarten af Folkekirkens Familiestøtte i sig selv, kan siges at være en opfyldelse af formålet.</i>
3. At folkekirken prioriterer og synliggør sine udadrettede opgaver - at kirken kommer til borgeren			Formålet vurderes opfyldt.
<i>FF er med til, at kirken prioriterer og synliggør sit diakonale virke.</i>	89% er helt enige; 11 % delvis enig		
4. At folkekirkens grundlæggende værdier om medmenneskelighed, drage omsorg for hinanden, empati, ligeværdighed - gøres til handling			Formålet vurderes opfyldt.
<i>Det har betydning for børnefamilier, der i en periode er sårbare, at folkekirkens via FF tilbyder sin støtte til forældrene</i>	100% helt enige		
<i>FF er med til, at kirken prioriterer og synliggør sit diakonale virke.</i>	89% er helt enige; 11 % delvis enig		
5. At diakoniarbejde prioriteres i forhold til børnefamilier med behov			Formålet vurderes opfyldt.
<i>Indsatsen fra FF har haft betydning for os</i>	64% meget enige; 36% enige		
<i>Det har betydning for børnefamilier, der i en periode er sårbare, at folkekirkens via FF tilbyder sin støtte til forældrene</i>	100% helt enige		
<i>FF er med til, at kirken prioriterer og synliggør sit diakonale virke.</i>	89% er helt enige; 11 % delvis enig		

Oversigt 2 fortsat. Vurdering af formålene for Folkekirkens Familiestøtte

Formål med Folkekirkens Familiestøtte	Resultat midtvejs-evaluering	Resultat slut-evaluering	Uddybende bemærkninger
6. At diakoniarbejde bidrager til at latente sårbare børnefamilier udvikler gode forældreverner			Formålet vurderes delvist opfyldt. Familierne giver udtryk for et vist forbehold, hvilket kan hænge sammen med, hvad der er ydet støtte til.
<i>Indsatsen har styrket mig/os i forælderrollen</i>	40% meget enige; 40% enige; 20% meget uenige		
<i>Vurderer du, at støtten fra FF kan bidrage til, at forældre bliver bedre til at tage godt vare på deres børn</i>	80% er helt enige; 20 % er delvis enige		
7. At diakoniarbejde får betydning for børnefamiliers evne til at tage vare på sig selv			Formålet vurderes opfyldt.
<i>Indsatsen har forbedret familiens samlede trivsel.</i>	45% meget enige; 55% enige		
<i>Vurderer du, at støtten fra FF kan bidrage til, at forældre bliver bedre til at tage godt vare på deres børn</i>	80% er helt enige; 20 % er delvis enige		
<i>FF bidrager til, at forældre bliver bedre til at tage godt vare på deres børn</i>	50% helt enige; 50% delvis enige		
8. At projektet bidrager til at fastholde den lokale sammenhængskraft - at drage omsorg for hinanden i nærmiljøet			Formålet vurderes delvist opfyldt, da der er forskel på de kommunale repræsentanters opfattelse og folkekirkens.
<i>Vurderer du, at FF bidrager til et stærkere lokalt samarbejde mellem folkekirken og kommunale institutioner</i>	20% helt enige; 60% delvis enige; 20% delvis uenige		<i>Citater: Det kræver tid og tålmodighed, men det kommer. Der har været startvanskeligheder. Samarbejdet er blevet bedre. Jeg forventer, at det er godt ved projektets afslutning.</i>
<i>FF bidrager til et stærkere lokalt samarbejde mellem folkekirken og øvrige institutioner i kommunen.</i>	78% helt enige; 22% delvis enige		<i>Citat: Overrasket positivt over den store interesse kommunerne har udvist. Flere kommuner er gået til provsten og spurgt, hvornår tilbuddet kommer i deres kommune.</i>
9. At projektets resultater medvirker til at samarbejde på tværs af sognets grænser			Formålet vurderes opfyldt, da 7 provstier pr. 1. januar 2018 samarbejder om en koordinator og flere forventes i løbet af 2018.
<i>Ingen direkte svar afdækker dette formål, men en respondent er inde på området.</i>			<i>Citat: Styrker samarbejde mellem sognene.</i>
10. At projektet skal udvikles fra et lokalt initiativ til at blive landsdækkende			Formålet vurderes opfyldt. Folkekirkens Familiestøtter er allerede udbredt til 2 andre stifter - Aarhus og Viborg - og andre er på vej. <i>Citat: Vi har gode erfaringer med samarbejde mellem stifterne.</i>

Vurdering af formålene for Folkekirkens Familiestøtte viser, at 8 ud af 10 formål er opfyldt her ved midtvejsevalueringen. Der er kun to formål, som endnu ikke er opfyldt, og de er delvis opfyldt.

Det ene formål ” At diakoniarbejdet bidrager til at latente børnefamilier udvikler gode forældreverner” er kun delvist opfyldt. Det er nogle af familiernes vurdering i eftermålingen, der er en smule skeptiske. Da der er forholdsvis få familier, der ind til nu har deltaget i eftermålingen, skal der meget få negative svar til at give dette billede. Når flere familier deltager i eftermålingen, bliver målingen betydelig mere valid og betydningsfuld for bedømmelsen af effekten af Folkekirkens Familiestøtte og opfyldelse af formålene.

Det andet formål ” At projektet bidrager til at fastholde den lokale sammenhængskraft – at drage omsorg for hinanden i nærmiljøet” er ligeledes delvist opfyldt. I vurderingen af dette formål er der forskel på de lokale samarbejdspartneres vurderingen og Folkekirkens vurdering. De lokale samarbejdspartnere er knap så positive som Folkekirkens repræsentanter, men de mener dog, at der er en positiv udvikling.

4.2 Udviklingsprojektet mål og effekt

I den oprindelige projektbeskrivelse blev der opstillet en række konkrete mål for udviklingsprojektet og ønskede effekter for familierne. Målene for udviklingsprojektet understøtter formålene.

Målopfyldelsen er vurderet nedenfor i oversigt 3.

Der er som ved vurdering af formålene brugt en farvemarkering, der angiver målopfyldelsesgraden: **Grøn = målet opfyldt**; **Gul = målet delvist opfyldt**; **Rød = målet ikke opfyldt ved midtvejsevalueringen.**

Oversigt 3. Vurdering af målopfyldelsen for Folkekirkens Familiestøttes mål og ønskede effekter

Mål	Resultat midtvejs-evaluering	Resultat slut-evaluering	Uddybende bemærkninger
1. At 6 meningsråd i Aalborg Stift deltager i projektet.			Målet er nået. Pr. 1. januar 2018 er der 7 provstier og 2 sogne fra Aalborg Stift samt 4 provstier fra andre stifter
2. Minimum 100 sårbare børnefamilier deltager i projektet	61		Målet er efter 2 år mere end halvejs opnået. <i>Se kommentar i tekst.</i>
3. Mindst 75% af de deltagende familier giver udtryk for, at projektet har hjulpet dem.			Målet er ved midtvejsevalueringen opfyldt
<i>Indsatsen fra FF har haft en betydning for os</i>	<i>36% enige; 64% meget enige</i>		
<i>Indsatsen har forbedret familiens samlede trivsel</i>	<i>55% enige; 45% meget enige</i>		
4. Mindst 75% af de deltagende familier giver udtryk for, at børnene har fået en bedre livskvalitet.			Målet er ved midtvejsevalueringen opfyldt
<i>Børnene har generelt et godt socialt netværk</i>	<i>47% enige; 40% meget enige</i>		<i>Før-måling viser 0,7 på en skala fra -2 til 2. Efter-måling viser 1,1</i>
<i>Børnene fungerer generelt godt i daginstitutioner/skole</i>	<i>53% enige; 40% meget enige</i>		<i>Før-måling viser -0,3 på en skala fra -2 til 2. Efter-måling viser 1,4</i>
5. Mere end 50 % af familierne har fået nye netværk efter deltagelse i projektet.			Målet er ved midtvejsevalueringen opfyldt
<i>Vi forældre/mor/far har et godt socialt netværk</i>	<i>60% enige; 40% meget enige</i>		<i>Før-måling viser -0,2 på en skala fra -2 til 2. Efter-måling viser 1,7</i>
6. De lokale interessenter giver efter projektperioden udtryk for, at Folkekirkens Familiestøtte har haft en positiv betydning for målgruppen.			Målet er ved midtvejsevalueringen opfyldt.
<i>Det har betydning for børnefamilier, der i en periode er sårbare, at folkekirken via FF tilbyder sin støtte til forældrene</i>	<i>100 % helt enige</i>		
<i>Vurderer du, at støtte fra FF kan bidrage til, at forældre bliver bedre til at tage godt vare på deres børn.</i>	<i>80 % helt enige; 20 % delvis enige</i>		
7. Mere end 50 % af de frivillige er nye, dvs. de ikke tidligere har været frivillige i folkekirken.	68%		Målet er ved midtvejsevalueringen opfyldt

Oversigt 3 fortsat. Vurdering af målopfyldelsen for Folkekirkens Familiestøttes mål og ønskede effekter

Mål	Resultat midtvejs-evaluering	Resultat slut-evaluering	Uddybende bemærkninger
8. Hovedparten af de frivillige ønsker at fortsætte efter projektperioden. (Mere end 50 %)			Endnu ikke evalueret. Men mange er fortsat efter 2 år aktive som frivillige
9. Alle deltagende menighedsråd 1) giver positiv udtryk for at have fået deres forventninger indfriet.			Endnu ikke evalueret
10. Alle deltagende menighedsråd 1) giver positiv udtryk for at ville fortsætte med FF efter udviklingsperioden	Ja 78 %; Formodentlig 22 %		Målet er delvist opfyldt ved midtvejsevalueringen. (Via de adspurgte repræsentanter for Folkekirken)
11. Folkekirkens Familistøtte fortsætter efter udviklingsperioden i 6 menighedsråd 1)			Endnu ikke evalueret
12. I hvert provsti i Aalborg Stift er der senest et år efter udviklingsperioden er afsluttet, som minimum et menighedsråd, hvor FF er gjort til en del af diakoniarbejdet.			Endnu ikke evalueret
13. FF bliver i udviklingsperioden løbende formidlet til alle landets stifter og provstier	Ja, til 9 af 10 stifter. Formidlingen fortsætter.		Lederen fra CFF har pt. været ud hos 8 af 10 stifter for at formidle viden om og kendskab til FF. På provsternes årsmøde er der informeret til alle provster i landet.
14. Resultater fra FF bliver løbende formidlet digitalt	Ja		Via hjemmeside og sociale medier
15. Folkekirkens Hus i Aalborg Stift er centrum for rådgivning om etablering og drift af FF	Ja, pt.		Folkekirkens Hus er i dag centrum for rådgivning og drift af FF. Målet er endelig nået, hvis det også er tilfældet, når udviklingsperioden er afsluttet.

Kommentar: 1) Bestyrelsen har i 2016 besluttet, at fokus skal flyttes fra de enkelte sogne til provstierne. Det er således repræsentanter for provstierne og ikke de enkelte menighedsråd/sogne, der deltager i evalueringen.

Udbredelsen af Folkekirkens Familiestøtte til sogne og provstier er sket i et højere tempo, end forventningerne var fra starten. Der er således et stort antal sogne fordelt på 13 provstier, der er blevet medejere af Center for Folkekirkens Familiestøtte. Målet var 5 sogne/menighedsråd i Aalborg Stift. Bestyrelsens beslutning om ændring af fokus fra sogne/menighedsråd til provstier vil slå helt igennem i slutevalueringen.

Den hurtigere udbredelsen stiller også større forventninger.

Der er 61 familier, der pr. ultimo oktober 2017 har modtaget støtte fra Folkekirkens Familiestøtte, hvilket er mere end halvdelen af det samlede mål på 100 familier. Efter en noget

langsom start er antallet af familier steget betydelig i sidste halvdel af 2017. Forventningen er, at stigningen vil fortsætte.

Der er sket en kraftig stigning i ansættelser af koordinatore i løbet af 2017. Der er således sket en femdobling af koordinator-timer siden starten i 2016. Det hænger naturligt sammen med den hurtigere udvidelse af medejerkredsen og bør få den konsekvens, at antallet af familier også bør følge med. Det bliver den store udfordring de næste to år.

Der er opstillet en række mål for effekten af indsatsen for familierne. Tilbagemeldingerne fra familierne i eftermålingen viser, at de oplever en god effekt af støtten fra Folkekirkens Familiestøtte. Der er pt. for få familier, der har deltaget i eftermålingen til entydigt at konkludere, at indsatserne generelt virker, så forældre bliver "gode opdragere" og "påtager sig forælderrollen", samt at "børnene bryder negative mønstre, får evnen til langvarige relationer, får uddannelse og et godt liv"⁵, men der er tydelige tendenser, der peger i den retning.

Det har været et klart mål for Folkekirken, at Folkekirkens Familiestøtte skulle kunne tiltrække frivillige, der ikke i forvejen er kendt eller kommer fra det almindelige kirkelige regi. Det mål må siges at være opfyldt ved midtvejsevalueringen. Koordinatorerne har formået at knytte nye, ikke tidligere kendte i kirkeligt regi til Folkekirkens Familiestøtte - 68 % af de frivillige kommer uden for det almindelige kirkelige regi. Langt hovedparten af de frivillige har dog erfaring som frivillig med i bagagen og en god erfaring med børnefamilier. Der har også været anvendt "rekrutteringskanaler", der forsøger at komme bredere ud, så som sociale medier, frivillig-job.net og lokalaviser.

En indikator på et tiltag/tilbuds levedygtighed og fremtidige berettigelse er, om deltagerne ønsker at fortsætte arbejdet og fortsat være en del af tilbuddet efter en udviklingsperiode. Der er et flertal, som ved midtvejsevalueringen er sikker på, at de ønsker at fortsætte arbejdet efter udviklingsperiodens afslutning og et mindretal, der formodentlig ønsker det. Forbeholdet fra mindretallet skyldes bl.a. at man først ønsker at se nogle resultater, og/eller at respondenterne ikke alene kan træffe den beslutning.

Der er en række af målene, der af naturlige årsager ikke kan evalueres før hele udviklingsperioden er udløbet.

⁵ "Forældre bliver gode opdragere og påtager sig forælderrollen" samt "Barnet bryder negative mønstre, får evnen til langvarige relationer, får uddannelse og et godt liv" er virkninger, der fra starten af Folkekirkens Familiestøtte er defineret som de ønskede virkninger på lang sigt.

5. Læringspunkter og konklusion

5.1 Læringspunkter

Et af hovedformålene med midtvejsevalueringen er, at den skal bidrage til en struktureret opsamling af læring og viden om Folkekirkens Familiestøtte – dens opstart, udvikling og nuværende drift. Med den klare hensigt at gøre Folkekirkens Familiestøtte endnu bedre og sikre dens fremtidige virke og eksistens.

Der kan udledes en række læringspunkter af evalueringen og nedenfor er en del af disse prioriteret og medtaget.

Koordinator

Koordinatorerne har en vigtig rolle. De er sammen med ledelsen og sekretariatet garanteret for kvalitetssikringen og den fortsatte udvikling i Folkekirkens Familiestøtte.

I starten af udviklingsperioden blev de fleste koordinators ansat på deltid med udgangspunkt i et enkelt sogn. Det gav problemer med tilgængelighed og koordinatorenes opfattelse af sig selv som "ansatte" i Center for Folkekirkens Familiestøtte. Med det ændrede fokus fra sogne/menighedsråd til provstier blev det muligt, at ansætte koordinatorenes på fuldtid.

Citater fra interviewene med Folkekirkens repræsentanter underbygger dette synspunkt:

- *"Vi har gjort os nogle erfaringer med koordinators. Det er vigtigt, at koordinatorene er fuldtidsstillinger – de skal kunne se og kunne handle. Frivillighed er en smuk tanke, men desværre ikke altid nok".*
- *Koordinatorene skal stå på mål for Folkekirkens værdier. Det er afgørende at koordinatorene er medarbejdere – i forhold til loyalitet – også i forhold til Folkekirkens værdier".*
- *"Helt afgørende, at vi har nogle koordinators, der kan løfte opgaven og være lokale krumtapper i projektet. Hele projektet må nødvendigvis bygge på tillid".*

Koordinatorenes personlige og faglige kompetencer er afgørende. Det har betydning for familiernes oplevelse af tryghed og tillid til Folkekirkens Familiestøtte. Flere forældre giver udtryk for en vis usikkerhed i starten over for Folkekirkens Familiestøtte, men efter mødet med koordinator er betænkeligheden borte.

Ledelsen i Center for Folkekirkens Familiestøtte har en stor og vigtig rolle i forhold til kontinuerligt at udvikle koordinatorene fagligt samt at udvikle de nødvendige redskaber og metoder til deres arbejde.

Ledelsen skal sammen med koordinatorene sikre det faglige niveau, som har stor betydning for det lokale samarbejde, de lokale interessenters tillid til tilbuddet og udbredelsen af Folkekirkens Familiestøtte, som et éntydigt og velafgrænset støttetilbud.

Organisatoriske og strukturelle forhold

Folkekirkens Familiestøtte er på flere måder banebrydende. Det er et diakonalt arbejde, der ledelsesmæssigt og fagligt er forankret i et stift, men med mål om udbredelse til hele landet. Det er et diakonalt arbejde med klare forventninger til, at uanset hvor i landet familien bor, modtager de samme tilbud om støtte. Det er et samarbejde, der går på tværs af provstier og stifter, med decentral finansiering og central ledelsesansvar. Det stiller krav om stærk central styring, en høj faglig profil, der kan skabe tillid hos de lokale samarbejdspartnere samt tillid fra alle kirkelige instanser.

En række udtalelser fra de interviewede interessenter underbygger forståelsen for dette og visheden om, at det kan skabe dilemmaer for Center for Folkekirkens Familiestøtte:

- *"Er organisatorisk godt tænkt. Togsinker er lagt ud - gennemtænkt på forhånd, men der har været bump på vejen. Nogle koordinatore har selv udviklet deres egne spor. De først koordinatore blev ansat 'for lokalt'."*
- *"I starten for uklar ledelse, når der både er ledelse i Aalborg og kontaktpersonen i menighedsrådet."*
- *"Organisatorisk lidt utraditionel konstruktion. Der er et dilemma: Provsti ansætter og aflønner, men ledelsesretten er centralt."*
- *"Ledelsen skal være og er meget tydelig i forhold til koordinator."*

Skal Folkekirken lykkedes med intentionerne for Center for Folkekirkens Familiestøtte, skal der videreudvikles på en økonomisk og ledelsesmæssig fremtidssikret løsning på tværs af provstier og stifter.

Lokal forankring

Folkekirkens Familiestøtte har et indbygget dilemma med at sikre lokal forankring og ejerskab hos menighedsrådene samtidig med, at fokus er flyttet fra sogne til provstier bl.a. for at kunne ansætte fuldtidskoordinatore.

Citater fra interview tydeliggør dette:

- *"Det er svært at få delt ejerskabet med menighedsrådet."*
- *Jeg hører på vandrørene, at der er en vis utilfredshed, man mangler en lokal forankring."*

Bestyrelsen er opmærksom på det og har haft en principiel drøftelse af emnet. I tilknytning hertil er det besluttet, at det skal tilstræbes at etablere støttegrupper på tværs af sognene i det enkelte provsti.

Udbredelse af kendskabet til Center for Folkekirkens Familiestøtte

Målsætningen, at mindst 100 sårbare familier skal modtage støtte hos Folkekirkens Familiestøtte i udviklingsperioden, er godt på vej til at blive opfyldt, således har 61 familier ved midtvejsevalueringen modtaget støtte.

Ansættelse af flere og kompetente koordinatore på fuldtid samt udbredelsen af ejerskabet til betydelig flere provstier end målsat gør dog, at forventningen til antal familier skal være højere.

En af de vigtigste opgave for de sidste 2 år i udviklingsperioden bør være at intensivere kendskabet til Center for Folkekirkens Familiestøtte for derved at øge antallet af familier, der nyder godt af støtten fra Center for Folkekirkens Familiestøtte.

Der bør sættes et nyt, ambitiøst mål for antal familier.

Der skal ske en fortsat og kontinuerlig markedsføring af tilbuddet hos de lokale institutioner. Det er særlig relevant, når institutionen endnu ikke har henvist en familie til Folkekirkens Familiestøtte. "Ude af øje – ude af sind" er på dette område en stor udfordring. De lokale institutioner har travlt og mange opgaver, der skal løses.

Ledelsen og koordinatorene skal være opmærksomme på, at de lokale institutioner er vigtige aktører til at udbrede kendskabet til Center for Folkekirkens Familiestøtte. Det underbygges af data fra samtalerne med familierne, hvor 70 % af familierne tilkendegiver, at de har fået kendskab til tilbuddet gennem de lokale institutioner og myndigheder.

Den kirkelige forankring – har den betydning for tilbuddets udbredelse?

Den kirkelige forankring har ikke haft en stor rolle i midtvejsevalueringen, men der er spurgt til betydningen i interviewene og aspektet har været oppe til diskussion. Hovedkonklusionen⁶ er, at institutionerne har fokus på tilbuddets egentlige indhold og opfatter den kirkelige forankring som mindre relevant. Men det påpeges, at man har været skeptiske og tænkt på relationen – men i mødet med koordinatore forsvandt denne skepsis.

⁶ Analyseret og drøftet i Ditte Vestergaard Poulsens speciale.

Citater fra interviewene:

- *"Koordinatorerne skal stå på mål for Folkekirkens værdier. Det er afgørende at koordinatorerne er medarbejdere – i forhold til loyalitet – også i forhold til Folkekirkens værdier".*
- *"Det betyder noget hos os, at det er et tilbud i kirkeligt regi. Mange af vores familier vil takke nej - Ikke, når det er Folkekirken": citat fra kommunal ansat.*

Tilbuddets forankring uden for 'det offentlige' regi tillægges større betydning.

- *"Kirken kan stå på en platform uden for 'det offentlige' (kommunen). Hvis Folkekirken fortsat skal give mening, skal det diakonale arbejde opprioriteres. "*

5.2 Konklusion

Overordnet fremstår Folkekirkens Familiestøtte som et tiltag, der har levet op til de forventninger Folkekirken, Aalborg Stift og andre interessenter fra starten har haft til projektet. Effekten af støtten til familierne viser tydelige tendenser til at være rigtig god, men der er dog for få effektmålinger til entydigt at konkludere effektens størrelse.

Formålene og målene for Center for Folkekirkens Familiestøtte er langt hen ad vejen opfyldt – især når det tages i betragtning, at der er tale om en midtvejsevaluering, og at der fortsat er to år tilbage af udviklingsperioden.

Af de 10 opstillede formål er de 8 formål opfyldt her ved midtvejsevalueringen. Der er kun to formål, som endnu ikke er opfyldt, og de er delvis opfyldt.

Formålene er konkretiseret i 15 mål og ønskede effekter for familierne, som understøtter udviklingsprojektets formål. Her er 8 mål opfyldt ved midtvejsevalueringen, 3 er delvist opfyldt og de sidste 4 giver ikke mening at evaluere før slutevalueringen.

Læringspunkterne viser bl.a., hvor fokus for bestyrelsen og ledelsen skal være i fremtiden. Følgende læringspunkter er prioriteret og fremhævet:

- Koordinatorernes og sekretariatets betydning og rolle for kvalitetssikring af det faglige niveau og den fortsatte positive udvikling af Folkekirkens Familiestøtte.
- Organisatoriske og strukturelle forhold. Der skal findes en permanent løsning, så det mere gnidningsfrit er muligt både økonomisk og ledelsesmæssigt at arbejde på tværs af provstier og stifter.
- Lokal forankring. Fortsat sikring af den lokale forankring og det lokale ejerskab.
- Udbredelse af kendskabet til Folkekirkens Familiestøtte. Der skal fortsat ske en lokal "markedsføring" af Folkekirkens Familiestøtte, så flere familier får kendskab til tilbuddet. De decentrale institutioner spiller her en stor rolle.
- Den kirkelige forankring – har den betydning for udbredelsen af tilbuddet? Det er endnu for tidligt at konkludere noget entydigt på dette punkt. Der er tendenser i evalueringen, der peger i retning af, at den kirkelige forankring ikke er en barriere for at tage imod tilbuddet. At tilbuddet har platform uden for 'det offentlige' regi tillægges en positiv betydning.